

***Ipomoea batatas* (Patat, Słodki kartofel, Wilec ziemniaczany) rodzina Convolvulaceae (Powojowate)**

W rodzaju *Ipomoea* znanych jest przeszło 400 gatunków, rosnących w cieplejszym klimacie Azji i Ameryki. Są to rośliny jednoroczne lub trwałe, o łodygach wijących się (rzadziej wzniesionych). Liście ułożone są na łodydze skrętolegle i są całobrzegie, dłoniastodzielne lub pierzastodzielne. Kwiaty lejkowate, osadzone pojedynczo w kątach liści, choć niekiedy zebrane w szczytowe wiechowate kwiatostany. Wiele gatunków jest uprawianych, jako pnące rośliny ozdobne.

Ipomoea batatas - prawdopodobnie pochodzi od *Ipomoea trifida*, który występuje w dolinach rzek Ameryki środkowej i południowej. W naszej strefie klimatycznej jest rośliną jednoroczną, płożącą (wijącą się), cechującą dość szybkim wzrostem. Korzenie ma wrzecionowate, białawe lub żółtawe. Oprócz korzeni wykształca bulwy korzeniowe, bardzo bogate w skrobię. Są one duże (waga bulw może dochodzić do 3 kg), owalne o kremowej, pomarańczowej, czerwonej, purpurowej, lub brązowej gładkiej skórce i żółto-pomarańczowym słodkim miąższu. Podczas ich krojenia wycieka biały sok. Płożąca łodyga może dorastać do długości 5 m i w węzłach może wytwarzać korzenie. Łodygi odmian uprawnych osiągają mniejszą długość (do około 1 m). Liście ułożone skrętolegle, na długich purpurowych ogonkach, mają do 10 cm długości, a u nasady są sercowate. Blaszki głęboko wcinane, mają kształt sercowostrzałkowy lub są trójklapowe (wieloklapowe). Rośliny kwitną latem, kwiaty lejkowate, z ciemniejszym środkiem są duże, purpurowe, różowe lub białe, zebrane po 3-4 w kątach liści. Jest rośliną dnia krótkiego i kwitnie na obszarach przyrównikowych. Odmiany o krótszym okresie wegetacji mogą kwitnąć także u nas, ale rzadko wytwarzają owoce i nasiona. Owocem jest torebka, zawierająca 1- 4 nieco kanciastych i spłaszczonych nasion.

Roślina najlepiej rośnie w temperaturze ok. 25°C, minimalna temperatura, to 10°C. Wymaga stanowiska słonecznego (do półcienistego), ciepłego, osłoniętego i zaciszego. Podłoże powinno być wilgotne, lecz przepuszczalne o odczynie obojętnym do lekko kwaśnego.

W strefie międzyzwrotnikowej, w ciepłym klimacie jest rośliną uprawną - użytkową. Bulwy batata wykorzystuje się identycznie jak ziemniaki, (gatunki te nie są ze sobą spokrewnione) - mogą być spożywane po ugotowaniu lub upieczeniu, wytwarza się z nich mąkę, płatki, skrobię oraz alkohol. W Afryce i Azji są także spożywane młode i miękkie części łodyg, wykorzystuje się je również jako paszę. Indianie uprawiali bataty już tysiące lat temu, znali je również Japończycy i Chińczycy. Za sprawą Kolumba, bataty trafiły

***Ipomoea batatas* (Patat, Słodki kartofel, Wilec ziemniaczany) rodzina Convolvulaceae (Powojuwate)**

do Europy. Roślinę uprawia się także jako roślinę ozdobną i można ją zastosować do osłaniania ogrodzeń i balkonów - szczególnie odmiany o ciekawie wybarwionych i powcinanych liściach. Rozmnaża się je przez wysiew nasion, przez podział bulw oraz sadzonki wierzchołkowe.